

Az Országépítő jelen száma a Kós Károly Egyesülés jubileumi kiállításának (Budapest, Iparművészeti Múzeum, 2009. június 20. – szeptember 13.) összefoglaló katalógusa, amely az idei második és harmadik szám információival együtt közel teljeskörű képet ad a kiállításon bemutatott művekről. Pontosabban: teljes képet ad az építészeti alkotásokként kiemelt művekről, de technikai okoknál fogva csak jelezni tudja a további kiállítási egységek tematikáját, mert ezek a tablók nem alkalmasak a kicsinyítésre. A kiállítás tematikus részlegei a következők:

Visegrádi táborok

Építészhallgatók folyamatosan alakuló csoportjai Makovecz Imre irányításával 1981-től húsz éven át dolgoztak a visegrádi hegy oldalában, nyári önkéntes építőtáborokban, megépítve egy-egy belső pályázat eredményeképpen közösen kiválasztott tervet. A rendszeres táborlátogatók közül kerültek ki a MAKONA külső munkatársai, aztán tagjai, végül a Kós Károly Egyesüléshez kötődő irodák több alapítója.

Faluházak

A 70-es évek központosító településpolitikája végveszélybe sodorta a kistelepüléseket. A Népművelési Intézet által összefogott, önszervező közösségfejlesztő mozgalom erősítette a helyi ellenállást, a megmaradásért folyó küzdelmet. Ennek során a faluház-építő közösségek több tucatnyi faluházat építettek fel a MAKONA építészeinek tervei szerint.

Beépítési tervek

A 80-as évektől napjainkig több magyarországi és határon túli település magjának revitalizációs terveit, illetve új beépítések és hozzájuk tartozó épületek terveit készítették el a MAKONA, 1989-től a Kós Károly Egyesülés építészei. Ezek többnyire csak töredékesen valósultak meg, sok helyen azonban példát adtak korszerű és hagyományos lakástípusok ötvözésére, a történeti folytonosság megjelenítésére, emberléptékű környezetalakításra.

Vándoriskola

A járnai Asmussen iroda és a MAKONA magyarországi, 1987-es nemzetközi építész vándorkonferenciáján született elhatározás fiatal építészek céh jellegű vándoroltatására a szerves építészet mestereinek irodái között. Ennek nemzetközi formája egyoldalúan alakult, csak Magyarországra érkeztek külföldi fiatalok. A Kós Károly Egyesülés megalakulásakor megalapította a hazai Vándoriskolát, a pályázaton felvett diplomás építészek hároméves vándoroltatását az Egyesülés cégei között. Már hatvannál több építész rendelkezik az iskola diplomájával.

Főépítészet

A rendszerváltás tette lehetővé és kényszerítően szükségessé, hogy a települések környezetalakítását helyismerettel, helyi kapcsolatokkal rendelkező, a folyamatok összességét áttekinteni képes szakemberek lássák el. A Kós Károly Egyesülés építészei küldetésnek tekintik ezt a rendszeres helyi jelenlétet igénylő munkát, amelynek feltételeit a rendszer központi rendezetlensége miatt kinek-kinek magának kell kialakítania. Egyes főépítészek mögött már évtizedes gyakorlat van, és munkájuk lassan kibontakozó eredményessége sok helyen nyilvánvaló.

A kiállítás a fentiekén túl válogatást adott a magyar szerves építészetre hatást gyakorló előzményekből (népművészet, századfordulós építészet, Rudolt Steiner munkássága), valamint a XX. század jelentősebb külföldi szerves építészeti törekvéseinek alkotásaiból (Antoni Gaudí, Frank Lloyd Wright, Alvar Aalto, Eric Asmussen, Eric Furnemont, Marc Schepens, Ricardo Porro, Erik Asmussen, Ton Alberts és Max van Huut, Gregory Burgess, Peter Hübner, Peters, Billing és Ruff iroda, Camphill Architects, Douglas Cardinal, Joachim Eble, Paolo Portoghesi, HUS, Solemar).

Alábbiakban közöljük a megnyitó beszédeket és két külföldön megjelent beszámoló fordítását, utóbbi a kiállítást kísérő nemzetközi konferenciáról szól.